

Гарат М.Р.

студент;

Тищенко Ю.В.

кандидат юридичних наук, доцент,

Київський національний торговельно-економічний університет

ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Інвестування полягає у вчиненні юридичних дій, спрямованих на перетворення матеріальних цінностей або грошових коштів в капітал, що приносить прибуток.

Однією з основних функцій державної інвестиційної політики є ефективне регулювання інвестиційної діяльності. Серед важливих кроків реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, – підтримка інвестиційної активності та захисту прав інвесторів; запровадження стимулюючих механізмів інвестиційної діяльності, виходячи із найкращої світової практики [1].

За даними Державної служби статистики, на основі аналізу інвестиційної діяльності в Україні у 2016 році, Україна залишається привабливою для інвестицій, проте для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки [2].

Для ринкових відносин необхідним є здатність правової системи залучати ресурси у формі інвестицій. У правовій системі України основою нормативно-правового регулювання інвестиційних відносин є закони України, серед яких Закони «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від 10 вересня 1991 р. № 1540а-ХІІ, «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р. № 1560-ХІІ, «Про режим іноземного інвестування» від 19 березня 1996 року № 93/96-ВР, «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів господарювання, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження» від 17 лютого 2000 р. № 1457-ІІІ, «Про інститути спільного інвестування» від 5 липня 2012 р. № 5080-VI, «Про індустриальні парки» від 21 червня 2012 р. № 5018-VI та ін.

Слід зазначити, що вітчизняному інвестиційному законодавству властиве те, що окремі аспекти в інвестиційній сфері регулюються нормами господарського, податкового, валютного, банківського, фінансового, митного, цивільного й земельного законодавства, правовими актами про приватизацію, підприємництво, інноваційну діяльність, цінні папери та фондовий ринок тощо.

Правове регулювання в інвестиційній сфері також здійснюється за допомогою указів Президента України, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України тощо.

Так, Постановою Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 740 було затверджено Положення про Офіс із залучення та підтримки

інвестицій [3]. Планується, що новостворений орган слугуватиме механізмом вирішення проблем бізнесу та здійснення усієї організаційної роботи щодо нових інвестиційних проектів.

Значну частину вітчизняного законодавства становлять міжнародні правові акти, учасником яких є Україна: багатосторонні міжнародні угоди, конвенції, які спрямовані як на захист іноземних інвестицій, так і на врегулювання інших питань в інвестиційній сфері. Наприклад, Законом України від 16.03.2000 р. № 1547 ратифікована Вашингтонська Конвенція 1965 року про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

Законодавству України у сфері регулювання інвестиційної діяльності властива динамічність. Нормативно-правова база зазнає постійних змін, оскільки в процесі її формування одні нормативно-правові акти набирають чинності, інші припиняють дію або їх положення знаходять своє відображення в інших нормативно-правових актах.

Так, з метою спрощення порядку залучення іноземних інвестицій та унеможливлення прояву ознак корупції при їх державній реєстрації 31 травня 2016 року прийнято Закон України № 1390-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій», і, відповідно, Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про інвестиційну діяльність» щодо державних інвестиційних проектів» від 23 березня 2017 року № 1981-VIII було внесено відповідні зміни, які, зокрема, стосуються спрощення процедури отримання державної підтримки для реалізації інвестиційних проектів шляхом зміни ролі Державного реєстру інвестиційних проектів з дозвільної на інформативну. Внесення змін до Закону України «Про інвестиційну діяльність» спрямовано на спрощення механізму оцінки, відбору і надання державної підтримки для реалізації інвестиційних проектів, забезпечення гармонізації з бюджетним законодавством процесу відбору державних інвестиційних проектів та моніторингу у реалізації інвестиційних проектів.

Постановою Верховної Ради України від 4 жовтня 2016 р. прийнято за основу проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення бар'єрів для залучення іноземних інвестицій щодо скасування реєстрації іноземних інвестицій та внесення змін в правила працевлаштування та тимчасового проживання іноземців (реєстр. № 4541) [4]. Одним із шляхів залучення іноземних інвестицій автори проекту бачать у спрощенні процедури отримання дозволів на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, зокрема тих, які є засновниками, учасниками або бенефіціарами юридичної особи, створеної в Україні, відрядженими іноземними працівниками в рамках договорів, укладених між українським та іноземним суб'єктами господарювання, іноземними працівниками, які виконують певні роботи в Україні відповідно до міжнародних угод України.

Велика кількість нормативно-правових актів, які регулюють відносини в інвестиційній сфері, свідчить про те, що в цілому створено правове підґрунтя для здійснення інвестиційної діяльності.

Проте, як зазначає Гура А.О., поліпшення інвестиційного клімату повинно відбуватися за кількома напрямками. Потребує підвищення стабільності та прозорості політична система України, зменшення рівня її корумпованості, подолання тенденцій криміналізації суспільства, прискорення процесів дерегуляції підприємницької діяльності, завершення судової реформи. А збільшення обсягів іноземного інвестування в Україні можливе лише за умов підвищення її інвестиційної привабливості та створення механізму взаємодії іноземного інвестора й органів державної влади [5, с. 194].

Залучення інвестицій та дерегуляція є важливими напрямками економічного розвитку держави. Розглядаючи економічну сутність дерегуляції, слід відмітити, що вона є одним із пріоритетних напрямів реформування державного управління економікою країни, сукупність заходів, спрямованих на зменшення втручання державних органів у різні сфери суспільних відносин [6, с. 48].

Інвестиційна політика повинна поєднувати інструменти державного впливу та дерегуляції з метою створення сприятливого інвестиційного середовища як для вітчизняних, так і іноземних інвестицій. І в першу чергу це необхідно реалізовувати саме через відповідне правове регулювання.

Отже, інвестиційне законодавство відіграє важливу роль у вирішенні завдань модернізації економіки, а його розвиток полягає у полегшенні доступу господарюючого суб'єкта до ресурсів, що знаходяться в основі розширеного відтворення. Особливістю вітчизняного інвестиційного законодавства є те, що воно охоплює норми приватного, публічного та міжнародного права. Інвестиційне законодавство може в однаковій мірі забезпечувати приватний та публічний інтереси в конкретному правовідношенні. До позитивних аспектів нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності слід віднести те, що законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні; до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами; іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації тощо. Проте, слід підкреслити, що крім належного реформування інвестиційного законодавства, слід забезпечити роботу механізмів його реалізації.

Подальші напрями удосконалення інвестиційного законодавства повинні здійснюватися, виходячи із необхідності забезпечення бажання кожного інвестора, щоб держава, в економіку якої він вкладає кошти, могла забезпечити їх ефективне використання та отримання прибутків.

Список використаних джерел:

1. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 // Офіційний вісник Президента України. – 20.01.2015. – Ст. 154.
2. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Стан%20інвестиційної%20діяльності%20в%20Україні>

3. Про утворення Офісу із залучення та підтримки інвестицій : Постанова Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 740 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 85. – Ст. 2785.

4. Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення бар'єрів для залучення іноземних інвестицій щодо скасування реєстрації іноземних інвестицій та внесення змін в правила працевлаштування та тимчасового проживання іноземців : Постанова Верховної Ради України від 4 жовтня 2016 року № 1646-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 45. – Ст. 760.

5. Гура А.О. Інвестиційний клімат в Україні: сучасний стан та напрями покращення / А.О. Гура // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Економіка». – 2015. – Вип. 15. – С. 188-196.

6. Іванова О.Ю., Чечетова-Терашвілі Т.М. Оцінка дієвості дерегуляційних процесів в Україні / О.Ю. Іванова, Т.М. Чечетова-Терашвілі // Бізнесінформ. – 2014. – № 14. – С. 47-51.

Корінна А.В.

студентка,

Науковий керівник: Шеховцова О.І.

викладач,

Полтавський юридичний коледж

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах діяльність аудиторських компаній набуває все більших обертів та стає досить популярним явищем, а тому дослідження проблемних аспектів аудиторської діяльності в нашій державі ставатиме все більш актуальним.

Слід вказати, що базовим законодавчим актом, який сьогодні регулює аудиторську діяльність в нашій державі, є Закон України «Про аудиторську діяльність». Безпосередньо в даному законі надається поняття аудиту. Так, аудитом вважається перевірка даних бухгалтерського обліку та показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах і відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно з вимогами користувачів [1]. Також слід відмітити, що крім даного закону, аудиторську діяльність в Україні регулюють Міжнародні стандарти аудиту, які діють в нашій державі як національні з 18 квітня 2004 року р., та Кодекс етики професійних бухгалтерів Міжнародної федерації бухгалтерів. Попри наявність такої значної нормативної бази в аудиторській діяльності виникає безліч проблемних питань.

Одним з найбільш проблемних аспектів аудиторської діяльності в нашій державі є те, що для переважної більшості норм Міжнародних стандартів аудиту базовою є насамперед, європейська система бухгалтерських засад та положень, які в переважній більшості протирічать українським принципам